O s l o 13. september 1941.

Rystende begivenheter er utspillet i Oslo i løpet av onsdagen i denne uke, den 11 september. Den tyske standrett er trådt i virksomhet og to mann er dømt til døden og henrettet uten opphold, mens en rekke andre er dømt til livsvarig fengsel eller fra 10 til 15 ars fengsel. Den ene av de henrettede, advokat Viggo Hansteen, var juridisk konsulent i Arbeidernes faglige landsorganisasjon, den annen, Wickstrøm, var tillitsmann for arbeiderne ved en større Oslo-bedrift. Samtidig er hele styret for Arbeidernes faglige landsorganisasjon- sekretariatet- og de fleste formenn i de større fagforbund, arrestert og ny nazistisk ledelse innsatt i Landsorganisasjonen. Endelig er ledelsen i Norsk Arbeidsgiverforening avsatt og en nazist innsatt som ny leder.

Foranledningen til disse begivenheter var at det blandt Oslo-arbeiderne har bredt seg en sterk misnøye med de kår de har måttet arbeide under den siste tiden. Den stadig stigende mangel på de viktigste matvarer og de stigende priser på de varer som var å få har gjort det uhyre vanskelig for arbeidsfolk å klare seg. Særlig for folk som må nistes ut og som skal stå i hardt arbeid hele dagen er det blitt verre og verre. Da det for noen dager siden ble helt slutt med melken på arbeidsplassene ble det helt uholdbart. Følgen var at arbeiderne på en rekke arbeidsplasser kort og godt gå beskjed om at hvis de ikke kunne få melk kunde de heller ikke fortsette arbeidet. Medvirkende til dette standpunkt var selvsagt at det var hundrevis av arbeidere som ved selvsyn kunne overbevise seg om at årsaken til mangelen på melk ikke var at produksjonen var gått så sterkt tilbake, men at melken i store mengder ble sendt ut av landet (i transportfly til Finnland til de tyske tropper der - vesentlig i form av frossen fløte) eller til ammunusjonsfabrikkene til fremstilling av sprengstoff.

Mandag formiddag ble arbeidet nedlagt på en rekke store bedrifter i Oslo. Det gjaldt i første rekke Aker mekaniske verksted og Nylands verksted som begge er tatt av tyskerne til bygging av krigsskip. Desuten ble arbeidet stanset ved Nydalen fabrikker, Norsk Elektrisk og Brown Bovery, Kværner Bruk, Tiedemands tobakksfabrikk og en rekke mindre bedrifter. I løpet av mandagen blandet foretatt en rekke arrestasjoner blandt arbeidernes tillitsmenn, men streiken fortsatte allikvel tirsdag og bredte seg nå til en rekke nye bedrifter, bl.a. bryggeriene. Det deltok antagelig mellom 30.- 35000 arbeidere.

Overfor dette utslag av arbeidernes pågangsmot ble tyskerne og nazistene grepet av panikk og i løpet av natten til onsdag 11. september utferdiget så Terboven i forståelse med de norske nazister bestemmelsen om undtagelsestilstand for Oslo, Aker, Bærum og Asker. Denne bestemmelse ble kunngjort i Oslo ved plakatoppslag før arbeiderne kom på arbeidet onsdag. Allikevel fortsatte streiken fra morgenen av, men under trusle om standrett på hver bedrift ble så arbeidet overalt gjenopptatt i løpet av formiddagen. På flere bedrifter ble det i løpet av formiddagen montert opp maskingevær på gårdsplassene. I løpet av tirsdag og onsdag ble så hele sekretariatet og formennene i de største fagforbund arrestert Hvor mange arbeidere det er arrestert på de enkelte bedrifter har vi ennu ingen oversikt over, men tallet er såvidt vi forstår meget stort. Som ny ledelse i landsorganisasjonen er innsatt nazisten Odd Fossum som hittil har vært leder for Nasjonal Samlings "faggruppeorganisasjon" og Erling Olsen, den tidligere sekretær i landsorganisasjonen, som nå var bli nestkommanderende i det av nazistene opprettede Direktorat for organisasjonsarbeidet. Den nye leder for Arbeidsgiverforeningen, Lippestad, ble i sin tid avskjediget fra Askim Gummivarefabrikk.

Etter det som nå er skjedd er stillingen helt klar for arbeiderne. De må øyeblikkelig ut av fagorganisasjonen, ikke ett øre må betales i kontingent, ikke en fagforening opprettholdes i sin gamle skikkelse. Nå må det sørges for at nazistene ikke får overta noe annet enn kontorer og inventar og andre døde ting, men ikke ett levende medlem. Men samtidig må det på det innstendigste henstilles til alle gode nordmenn: Gjør ikke noe overilet som kan gi grunn til represalier fra tyskerne og NS. side. Tiden er ennå ikke inne. Nå mer enn noensinne gjelder det å holde hodet kalt og hjertet varmt. Det uskyldige blod som nå flyter skal hevnes. Dagen nærmer seg. Men inntil da, Vent. Forbedred det som skal komme.

Ingenting viser bedre enn onsdagens blodige begivenheter hvor nervøse tyskerne og NS. nå er. De fryktet for at hele folket ville reise seg og derfor slo de til med standrett og henrettelser. De tror fremdeles at de kan kue det norske folket med slike midler og skjønner ikke at netopp disse forferdelige overgrep stålsetter hver eneste nordmann og sveiser folket ennå sterkere sammen til den kamp som snart skal komme.

Også inndragningen av radioapparatene i Oslo-distriktet viser den samme nervøsitet hos tyskerne og NS. Overfor hele verden innrømmer tyskerne derigjennom at deres propaganda ikke har lykkes overfor nordmennene. Tiltross for at de nå i mye over ett år har hatt det hele og fulle herredømme over hvert eneste propagandamiddel i Norge - kringkastingen, avisene, plakatsøylene, utstillingene, talerstolene, tiltross for dette må de nå gi tapt i kampen mot London radio som sender norske nyheter i noen fattige minutter tre ganger om dagen! Det er ingen engstelse i Oslo-distriktet for at de ikke der skal få kjennskap til det som skjer, selv om radioapparatene blir tatt. Det går forbindelser mellom nordmenn som nazister og tyskere aldri kan få stoppet. Men en ting vil de åppnå med sin aksjon, de vil ufrivillig ta knekken på de norske avisene. Overalt i Oslo-distriktet er stemningen idag denne: Tar de radioen, så skal de også få beholde avisene. Får vi ikke høre Londons stemme, så vil vi heller ikke høre Berlins. Idag (onsdag) har det vært run på avisekspedisjonene av folk som sier opp sine aviser, og runet har fortsatt og kommer nokk til å øke i de kommende dager. Så kan tyskerne og NS. kommandere avisene til å ta inn den tyske propagandaen, de tyske løgntelegrammene og forherligelsen av NS! Det vil være helt uten hensikt Oslofolket har sagt nei-takk til tvangsforingen.

Det har i de siste dager gått bestemte rykter i Oslo om at det tyske lommeslagskip Admiral Scherr er senket av engelske fly mellom Moss og Horten. Sikkert er det at det først og fremst var dette krigsskip de engelske fly var ute etter undertoktene til Oslo lørdag, søndag, mandag og tirsdag. Øyenvitner påstår bestemt at krigsskipet ble senket, men ner mere opplysninger foreligger ikke når dette skrives.

Flyalarmen lørdag varte en time, alarmen søndag natt 3 timer og 20 minutter og alarmen søndag middag vel 1 time. Mandag og tirsdag ble det ikke gitt flyalarm i Oslo, men til sykehusene var det kommet forhåndsvarsel. Det engelske fly som falt ned i Holtekilen ble ikke skutt ned. To av flyverne reddet seg ved å hoppe ut i fallskjerm, de ble først møtt av nordmenn og til dem erklærte flyverne at flyet ikke var skutt ned, men hadde fått motorstopp. To mann av besetningen ble drept ved nedstyrtningen. De to flyvere som overlevde nedstyrtningen ble overøst med blomster av de nordmenn som først nådde ned til stranden.

På Grini er der for tiden 300 fanger og i Møllergaten 19 ca. 250. Videre sitter 50 i Åkebergveien, 100 på Akershus og 40 er midlertidig innlagt på Ullevål sykehus. Det blir tilsammen 740 fanger her i Oslo, og hertil kommer alle de som sitter i utenbys fengsler.

Det er nå innført portforbud i følgende komuner i Nord-Trøndelag: Steinkjer, Levanger, Sparbu og Skogn.

Østfolds lærerlag og lærerinnelag har meldt seg ut av sine respektive landsforbund på grunn av de nye naziledere.

To store og betydningsfulle yrkesgrupper har i den seneste tiden påny vist sin urokkelige motstandskraft overfor de nazistiske ensrettingsmanøvrene. Det gjeller legene og lærerne.

Siden legeforeningen fikk sin politiske kommisær, har storparten av medlemmene meldt seg ut. Som ett mottrekk mot denne kraftige meningsytringen bestemte NS. for en tid siden at ingen kunne komme i betraktning ved ansettelser i offentlige legestillinger uten å være medlem av Legeforeningen. På denne måten håpet nazistene å skremme legene tilbake til foreningen igjen. Dette forsøket er totalt mislykket. Legene svarte nemlig med å samle seg om det standpunkt at ingen skulle søke eller overta offentlige stillinger på det vilkår nazistene hadde stilt. Følgen har vært at en rekke legestillinger for øyeblikket står ubesatt, og legefronten er ubrutt. NS. har som kjent tidligere måttet bøye unna overfor legenes faste holdning, og alt tyder på at de ikke vil åppnå noe mere dennegang.

Samtidig har Hagelien påny begynt en masseproduksjon av sine beryktede spørreskjemaer til lærerne. Ett lignende forsøk ifjor falt som en vil huske, fullstendig i fisk idet lærerne fraba seg enhver politisk innblanding i sitt yrke. Den samme holdning tar de nå. Hittil er Innenriksdepartementets sirkulære sendt ut til lærere i Oslo med spørsmål om politisk medlemsskap, "særlige interesser" o.s.v., og lærerne nekter over hele linjen å svare på sirkulæret. Også lærerfronten er like sterk nå som under den store drakampen siste vinter, om ikke ennå sterkere.

Nazistene vet det selv, og går derfor fullstendig amokk. Det gjeller t.eks. nazi-rektoren ved Ullern skole, Waage, som mandag 8. september simpelthen stengte hele skolen, fordi både elever og lærere viste ett nasjonalt sinnelag. Under flyalarmen lørdag 6 september var elevene samlet i tilfluktsrommet, og her ble det ropt Leve Kongen og sunget Kongesangen. Da Waage viste seg, ropte elevene i kor: "Ned med Gompen!" (økenavnet på den forhatte nazi-rektoren). Waage sammenkalte så lærerne og meddelte at han stengte skolen på ubestemt tid, samtidig som han gjorde lærerne ansvarlig for at elevene opptrådte så "upassende". (Stengningen av skolen skjedde helt på Nazi-rektorens private initiativ. Han meddelte også at lærerne ikke ville få utbetalt lønninger, men denne trussselen falt ynkelig sammen, da Waage ble gjort oppmerksom på at ett slikt tiltak måtte meddeles finansrådmannen. D e t ønsket han nemlig ikke!

Redaktør Gunnar Larsen og journalist Johan Borgen som ble arrestert for en uke siden, er blitt anbragt i konsentrasjonsleiren på Grini. Utviklingen den siste tiden har ført til en stadig sterkere motvilje blant pressefolkene mot fortsatt å gå unner åket, og flere har alt sagt opp sine stillinger. "Nationen" synes dog etterhvert å gli mer og mer over til nazismen. Bladets ledende artikler om Sovjet-Russland er likefrem opprørende.

Det spares ikke på penger, når det gjeller den statsdrevne nazipropagandaen. Selv om det er en forholdsvis liten pølse i slaktetia, kan det nevnes at den propagandaturen Gudbrand Lunde foretok i Nord-Norge med ett følge på 8 personer, kostet staten omlag 10 000.- kroner.

Ekspedisjonssjef Knut Frigaard i Politidepartementet er avsatt. Frigaard meldte seg inn hos quislingene først etter 25. september i-fjor, men avanserte raskt. En tid vikarierte han også i Judas Lies stilling som konstituert. Lie og andre førende nazister har i det siste ikke vært fornøyd med Frigaard, og de ønsker å få en mann i nøkkelstillingen som ekspedisjonssjef som har den blinde tillit og tru til fører og parti. Derfor måtte Frigaard gå, og det forlyder at han skal få som etterfølger allroundmannen Orvar Sæther som i sin maktfullkommenhet trur han kan greie hva som helst. Det er en side av saken. Den annen og alvårligere: Slippes hirdens stabsjef til som øverste embedsmann i Politidepartementet vil det sikkert bety fritt spill for gangsterbanden i Quislings hird. Somme av nazilederne tenker sikkert også så langt som til, at det blir påkrevd å ha en livvakt når Tysklands nederlag er der - og så er de så naive at de trur det skal bety noe i den rettning at de nå gjør Politidepartementet til ett instrument for seg.

En vesentlig del av det brakkemateriell som nå produseres herhjemme går til Tyskland. Nylig ble en båt som angivelig var bestemt for Narvik, omdirigert til Danzig. Den gikk fra Fredriksstad fullastet med brakker.

En medvirkende årsak til at telefondirektør Kristiansen fikk avskjed var den at han er høy frimurer. Nå er hans etterfølger i stillingen utpekt. Det ble som en kunde vente nazisten Richard With. Etter at han var utnevnt fikk imidlertid NS. rapport om at herr With også er frimurer! Det har han greid å holde skjult for kampfellene gjennom alle år. Denne avsløringen har fallt mange av dem tungt for brystet. Det er i sannhet av sine egne man skal ha det.....

Det ser ut til at lærerskolene skal komo til å stå tomme for 1. klasser til vinteren! Quislingene har nemlig opptrådt i forbinnelse med opptagelsesprøvene, ikke for å prøve søkernes kvalifikasjoner for utdannelse til lærergjerningen, men om de har den rette tro. De har gått ynkelig i vannet.

Ved Notodden lærerskole overvar en NS. utsending hele opptagelsesprøven. Søkerne fikk seg forelagt ett spørreskjema, med forespørsel om tidligere og nåværende politisk medlemsskap, og om deres syn på Nasjonal Samling - om de var for eller imot partiet eller nøytrale. Alle, på 2 nær svarte at de ikke var for NS.! Av de to, hadde den ene, en jente, så slette karakterer at hunnormalt ikke ville hatt fnugg av sjangse til å komme med. Men -- nå ble det ingen 1. klasse der.

Heller ikke ved skolen på Elverum vil det bli noen 1.klasse. Av søkerne til den erklærte 9 seg for nøytrale i forholdet til NS.. Ingen var for. Men da de nøytrale fikk inntrykk av at deres nøytralitet kunne virke som en partitaken for NS., da de fra også og reiste hjem igjen

Bestyrer Gillebo ved småbrukerskolen i Elverum ble for kort tid siden arrestert og er siden avsatt. Man mener grunnen er den at han lot elevene lytte på London i leiligheten sin!

Oslo fattigstyre er kommet i konflikt med det beryktede NS-personalkontor og nazilederne som er satt på i Oslo kommune. Konflikten har sitt utspring i ansettelse av ny badebetjent ved arbeidsanstalten Prinds Christian Augusts Minde. En diakon ved Dikemark var innstilt av bestyrer, tilsynsutvalg og sosialrådmann. Men da innstillingen ble trukket inn for personalkontoret ville det ikke gå med på ansettelsen. Mannen

som forrådte formannskapskollegene, proff. Klaus Hansen blandet seg også bort i saken. Og den kom tilbake med påtegning om at ett medlem av NS. Frank Johnsen skulle ansettes. Han er formann i den vesle nazigruppe ved anstalten. Han er en såkalt intern arbeider. Han har vært anbragt i alkoholikerhjem og fra 1934 utsatt på landet for Oslo Kommunes regning. Han er av lege erklært for å være psykopat.

Saken forelå til ny behandling i fattigstyrets møte den 1. september. Fattigstyret ignorerte forrederpartiet og personalkontoret. Diakonnen som var innstilt av alle ansvarlige instanser, ble ansatt. En kan vel gå ut fra at denne dukkert vil avle hevntanker i s m å k a r e n e s sinn.

NS.-demonstrasjonstoget fra Youngstorget til Colloseum fredag den 5. september hadde etter nøyaktig telling følgende deltakere:

Barn	180 stk.	
Mindreårige	225 "	(vesentlig tyske tøser)
Voksne	1026 "	
Uniformer	259 "	
	1690 stk.	

I siste nr. av Deutsche Justiz foreslår SS. Gruppenführer Heydrich (som netopp har vært i Norge) opprettet en "folkeangivertjeneste". Angiverplikten skal gjelle enhver forbrytelse som straffes med døden eller straffarbeide. Når noe allerede er hendt, skriver han, ser politiet det selv og behøver ingen ytterligere angivelse. Angiverplikten er derfor kriminalpolitisk viktigere for ufullbyrdede enn for fullbyrdede forbrytelser. Om mann ikke utstrekker denne plikt til de første umerkelige forberedelser til statsfiendtlig virksomhet, oppfordrer mann derved almenheten til likegyldighet og risikerer i det hele ikke mere å få noen angivelser, heter det i Heydrichs artikkel.

Krettsføreren for Nasjonal Samling i Østre Aker og Nordstrand kretts har sendt "kampfellene" en rundskrivelse hvori han opplyser at det mandag den 8. september skulle holles møter i alle lag. Til disse møter var det møteplikt og bare sykdomsforfall - dokumentert ved legeerklæring - ble godtatt. Hvert eneste medlem ble til disse møter pålagt å bringe med seg en liste over 25 av sine nermeste naboer. Denne navneliste skulle bringes med til møtet, fordi "det er førerens uttrykkelige ønske at vi så langt råd er skal få kartlagt den politiske innstilling hos befolkningen. Det er ifølge dette hans ønske vi nå mobiliserer hvert enkelt medlem til aktiv innsats". Det heter så videre i skrivelsen at planen går ut på at de enkelte kampfeller skal gå rundt til de personer som er ført opp på listen over naboer for å få dem til å abonnere på Fritt Folk og til å gå inn i Nasjonal Samling. Besøket skal "innledes ganske høflig med en forespørsel om vedkommende ikke ønsker å abonnere på Fritt Folk. Abonnerer vedkommende på Fritt Folk går mann ett skritt videre og spør om vedkommende ikke kunne ha interesse av å melde seg inn i NS. Blir svaret ja, er jo alt i orden. Blir svaret nei, spør mann om grunnen." På dette hvis skal mannha klargjort hvilke av følgende fire grupper vedkommende person hører inn under:

1. Motstandere. 2. Nøytrale. 3. Sympatiserende. 4. Medlemmer.

I rundskrivet opplyses det videre at "ofrene" skal hjemsøkes pånytt etter en måneds forløp.

Som mann ser er det storstilet forhør av befolkningen om dens stilling til NS. som her forberedes. Vi går ut fra at svaret vil virke tilstrekkelig avkjølende.

I de radioløse distrikter må aviser og skrifter erstatte radioen. S Ø R G F O R D E T !